

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

51. Venditores immortalitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ditaria; remedijs vtantur simplicibus, herbis ferè radices, cortices, seminum grana, & talia adhibent, ad curationem, quorum legunt impressas codicibus figuras & efficaciam, insistantque in his doctrinæ potissimum ac placitis Imperatoris quondam sui; nomine Ientij; in herbaria præcellentis, quem pro suo adorant Hyppocrate: quocumque porro accitit medicus, suam secum officinam portat, miscetque ipsemet ægrotò pharmaca, nec redit ad illum nisi denuo vocatus, sed ei relinquit integrum, cuiusvis si lubet, alterius Medici operam poscere. Missio sanguinis vix cuiquam præscribitur etiam ardentissimis febribus, sed exquisita inediæ, tam dura seueritas, vt nemini sat tolerabilis credatur: ægrotum dies septem, non raro & quatuordecim, subinde viginti abstinent omni proflus cibo: aquæ dumtaxat, quantum voluerit propinant, & de succo pyrorum aliquid ter quater quotidie; huius tam tenuis dietæ, fames in diem producta quartum & decimum, fratrem quendam ex nostris Sinensem, à morbo lethali restituit. Sed Europæorum op. nor ventriculis indiceretur parum feliciter. Hanc Sinæ Medici hæc parcemia adstruunt, si feruet olla, bullitque te inuito, ignem subducito; infundito frigidam; feruentem haudquaquam detrahit, nec enim detracta feruenti, bullire residua desinet, quo vulgari effato intelligi volunt non esse sanguinis ardorem immodicum venæ sectione, sed cibo subtracto & refrigerantibus retundendum, quod pronuntiatum quàm rectè aut secus accipiant viderint, qui curandi via planè contraria procedunt Archiatri; constat stylum Sinensis medicinæ mirabiliori sanationem exitu comprobari, ad quem dubio procul magnopere confert, morborum peritia incomparabilis, qua longo vsu & studio parta, Sinæ Medicos nostros longo post se relinquunt intervallo. Puderet Sinensem Medicum ægrotum rogare quid doceat? quis morbi ortus, & series fuerit? foret hæc aperta vltroque edita ignorantia suæ confessio; seorsum ab arbitris seducit; arteriam tentat subtili examine, horæque in eo dimidiū attentè insumit, & nosse illum omnino oportet, valetudo quævis intestina quos edat proprios, & singulares arteriæ pulsus, qui corde cernuntur interprete, motusque illorum prout afficitur ciente, nam ex ea statim morosa & minuta pulsationum variarum indagine, comprehendit Medicus & ægrotò enarrat totum eatenus ab initio morbi cursum, & quæcumque exinde debeat expectare. Ita quidem ex arte Medici sapientes; longè aliter, longèque alij, quorum inter Sinas duplo maior numerus & æstimatio, quibus nomen si posset stultorum tribui, fraudulentia crimem vticumque in iis excusaret. Profitentur hi & senes decrepitos, & ætatis cuiusvis homines se restituere iuuentuti, & denique vendere immortalitatem; cumque arte fallendi quam faciunt, compellantur vagari perpetuo, & noui vbique, ignotique appareant, adesse se aiunt ex regionibus, quantum iis lubitum maximè longinquas fingere, & iam sæcula vixisse quot iis placitum mentiri, cui mendacio fidem, allinunt effrontes,

57.
Venditores
immortalitatis.

narratione priscae vetustatis, & prodigialium quos comminiscuntur casuum, iurantque se praesentes spectasse, tanta iis veri, ex singularibus adiunctis adiecta similitudine, ut rem pridie gestam referri existimes; calliditate hac impudenti, dementant stolidos perfidiosi lycophantae, sed ante stolidius inductione animi dementatos, qua tentur posse mortem depelli potenti antidoto occupatam, nec esse supra vim humani ingenij, si quem aut bona fors, aut sagacitas insolens iuuerit, ambrosiam illam reperire. Hac insania qui laborant, non sunt de luto & triuio plebeij, sed sapientiae ac literarum flos, iique tot numero, ut scribat ex aula Pechinensi, qui praesens cernebat, in illo totius imperij Literatorum concursu lectissimo aegre duos fuisse liberos ab hac peste, omnes in id incubuisse totos, ut quouis & sumptu, & perpeffione fierent immortales, nec mirum qui sapiebant quam maxime, delitasse illos tam maxime. Vitae nimirum post hanc alterius ignatis, beatitate illa opum & honorum contentis quam habent in Literatorum gradu multis parto laboribus, annisque repositam, optandum praeterea nihil restat, nisi ut illo aeternum fruantur, mortemque prius quam ab ea occidantur occidant: estque tam potens hoc fascinum, ut vel morte vel fuga promissorum, decies & saepius delusi, sperando tamen animum obstitent, quoad exhausti pecuniis, dum caecis forbitationibus, & praescriptis mortem arcent, in flore viuendi moriantur.

§ I.
Chimica
Sin.

Huic Sinarum dementiae comes est necessario altera, & desiderio immortalitatis bonorum cupido, quibus immortalitas si caret, praena est, saeuumque supplicium. Fingi animo non potest quam dira nummi fame, fornaculis, lucernis, catillis instent, infumentur cerebro, & angantur ad cogendum, & conglaciandum argentum viuum, non alio fere operae pretio, nisi (si cui suus felicissime labor cedat) adulterina quapiam dicitur lamina, nec ignem nec malleum duratura, vanaescente interea, in sumptus & fumos, sincero probatoque auro. Iuuat tamen deceptos centies, etiam tum sperare, ac dum certum confidunt quod nunquam experti sunt, experiundo falli, senescere, expilari. Annis ab hinc ter mille & amplius Sinas tenet blandae huius insaniae vetus malum, & suos memorant priscos aliquot sapientes & sanctos, qui tam alte in Philosophiae intima penetrarant sese, ut illius tandem Philosophici Lapidis in venam inciderent quae metalla mutaret, & pretiosorum animam vilibus inderet. Monstrant hodieque haud procul Puchiano Suciuenfis Prouinciae vrbe solitariam insulam, seu proiectam ex ripa in lacum linguam, vbi saeculis ante Christum quindenis, constaturae metallicae apud Sinas Hermes, cognomento dominij Hoantis folles suos inflabat Chimicos, aurariis & argentariis focolis intentus. Hinc praeter codices Typis in publicum editos, circumferuntur absque numero manuscripti, horum sibi quisque Hoantis arcanum arrogat, quisque caeteros falsi, aut dubij damnat; denique hac histronia, & his lycophantis nulla toto regno merx vendibilior; foretque lepidum